

Státní okresní archiv Benešov

221201010

Inventář

Archivní pomůcka č. 1119

NAD č. 1

Značka fondu: AO Arnoštovice

Archiv obce Arnoštovice

1886-1945 (1949)

Zpracoval: Marcela Uhlířová
Mgr. et Mgr. Miroslava Breburdová

Benešov 2020

Obsah

I. Dějiny původce archivního souboru	3
Obecní úřad Arnoštovice	3
Místní národní výbor Arnoštovice	10
Obecní úřad Smilkov	15
II. Dějiny archivního souboru	21
III. Archivní charakteristika archivního souboru	21
IV. Tematický popis archivního souboru	23
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky	23
Příloha použité zkratky	24
Jednotky popisu	25
Obec a její správa	25
Správa obecního majetku	26
Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek	27
Působení obce ve veřejném zájmu	28
Spolupůsobení ve státních záležitostech	29
Spisy tematicky nezařaditelné	30

I. Dějiny původce archivního souboru

Obecní úřad Arnoštovice

Preferovaná forma jména: Obecní úřad Arnoštovice

Typ preferované formy jména: úřední / skutečné / světské jméno / jméno za svobodna

Datace použití jména od-do: 1895 - 1945

Variantní forma jména: Gemeindeamt Arnoschtowitz
Obecní úřad v Arnošticích

Datum vzniku: 1850

Poznámka ke vzniku: 1869-1894 Arnoštovice katastrální obcí místní obce Smilkov

Datum zániku: 5.1945

Nástupce: Místní národní výbor Arnoštovice

Sídlo

Sídlo: Arnoštovice (Heřmaničky, Benešov, Česko)

Geografická působnost

Místo: Arnoštovice (Heřmaničky, Benešov, Česko)

Charakteristika:

úřad obecní správy a přenesené státní správy

Dějiny původce:

Arnoštovice, dnes místní část obce Heřmaničky, se nachází 4 km jihozápadně od Votic v nadmořské výšce 531 m. n. m. V písemných pramenech se Arnoštovice poprvé objevují v polovině 14. století, kdy je zmiňován v rámci vltavského děkanátu zdejší farní kostel sv. Šimona a Judy. Údaj je znám z díla Františka Palackého, který vycházel z Popisu diecéze pražské, vzniklého mezi léty 1344 až 1350. Další, již ověřitelné písemné zmínky o Arnoštovicích z druhé poloviny 14. století pochází z rejstříků papežských desátků a konfirmačních a erekčních knih.

V rámci širší správní organizace v českých zemích patřily Arnoštovice mezi léty 1850-1855 do obvodu českobudějovického kraje a v následujícím období až do roku 1862 kraje táboorského. Krajská správa byla poté zrušena a obnovena až v roce 1949, kdy byla oblast Voticka zařazena do obvodu pražského kraje a naposledy v roce 1960 kraje středočeského.

Po správní reformě habsburské monarchie vyvolané výsledky revoluce roku 1848 se staly v roce 1850 Arnoštovice, které náležely k území velkostatku Smilkov, součástí obvodu nově zřízeného okresního hejtmanství Votice. Obvod okresního hejtmanství sestával ze soudních okresů Votice (kam patřily i Arnoštovice) a Sedlčany. V letech 1855-1868 nahradily dosavadní okresní hejtmanství smíšené úřady příslušné pro politickou správu i soudnictví. V jejich působnosti bylo vždy území jednoho (dřívějšího) soudního okresu. Sidlem tohoto úřadu ve sledované oblasti byly Votice.

Po roce 1868 byl obnoven dřívější systém oddělené politické a soudní správy. Oblast Voticka byla začleněna do obvodu okresního hejtmanství v Sedlčanech, který tvořily soudní okresy Sedlčany, Votice a Sedlec. Vývoj politické správy na okresní úrovni v oblasti Voticka nezaznamenal poté až do vzniku protektorátu Čechy a Morava větších proměn. Se zahájením vysídlování Neveklovska a Sedlčanska v rámci výstavby cvičiště zbraní SS byly v roce 1942 vystěhovány Sedlčany a tamější okresní úřad, podobně jako další správní instituce, přemístěn do Votic. Okresní úřad ve Voticích fungoval poté až do správní reformy v roce 1960, kdy byl zdejší okres začleněn do politického okresu Benešov. Příslušným nadřízeným samosprávným orgánem pro obec Arnoštovice se stalo v roce 1865 okresní zastupitelstvo ve Voticích (tedy rok po vydání zemského zákona o okresní samosprávě v Čechách). Po jeho rozpuštění v roce 1919 převzala jeho agendu dočasně okresní správní komise ve Voticích. Realizací správní reformy v roce 1928 došlo mj. k podstatnému omezení pravomocí okresní a zemské samosprávy v rámci jejího organizačního propojení s politickou správou. Okresní správní komise ve Voticích byla dne 26. 11. 1928 zrušena a její agenda přenesena na okresní úřad v Sedlčanech.

Arnoštovice se staly v roce 1850 samostatnou obcí. Přibližně od roku 1869 byly katastrální obcí Smilkova, kterou zůstaly až do poloviny devadesátých let, kdy byla zemským výborem v Praze (čj. 16375 ze dne 4. 4. 1894) kladně rozhodnuta jejich žádost z roku 1891 o vynětí ze smilkovské obce. Od roku 1980 jsou částí obce Heřmaničky. Součástí Arnoštovic byly po většinu období jejich existence osady Arnoštovice, Durdice, Heřmaničky, Peklo a samota Drahov (později uváděna jako část osady Peklo). Ve druhé polovině 20. století k nim byly připojeny také Jestřebice.

Podle údajů ze sčítání obyvatel od poloviny devatenáctého století do roku 1930 žil největší počet obyvatel v osadách Arnoštovice a Heřmaničky (pohyboval se okolo dvou set), menší část obyvatel žila v Durdicích a Pekle. Mezi léty 1895-1930 byl demografický vývoj v obci následující: v roce 1900 - 495 obyvatel, 63 domů; r. 1910 - 463 obyvatel, 71 domů; r. 1921 - 519 obyvatel, 79 domů, r. 1930 - 553 obyvatel, 106 domů.

Arnoštovice byly malou, nepříliš významnou obcí Voticka, která si však v první polovině 20. století dokázala v mikroregionu uhájit stabilní pozici nabytou na konci 19. století. Převážně zemědělský charakter oblasti určoval sociální strukturu místního obyvatelstva, které tvořili zejména rolníci, drobní živnostníci a dělníci. Ve volbách do československého parlamentu a do okresního a zemského zastupitelstva tak s výjimkou roku 1925, kdy zaznamenali celorepublikové vítězství levicové strany (v Arnoštovicích konkrétně čs. strana socialistická), měla v Arnoštovicích pravidelně největší úspěch agrární strana v těsném závěsu se stranou národně socialistickou. Komunální politiku zde utvářelo několik politických uskupení, většinou odvislých od velkých politických stran. V prvním volebním

období ve dvacátých letech jimi byly Sdružení pokrokových občanů a Sdružení rolníků, živnostníků, domkářů a dělníků, ve volebním období 1927-1931 agrární strana a Domovina domkářů a maloroelníků (společná kandidátka), Malozemědělci, domkáři a živnostníci čs. strany národně-socialistické a Čs. strana lidová a poté agrární strana a Domovina domkářů a maloroelníků (společná kandidátka), Čs. strana lidová a nově vzniklé Sdružení občanů, osadníků v Heřmaničkách, které se stalo vítězem voleb do obecního zastupitelstva v roce 1931.

Vítězství této strany reflektovalo sílící postavení Heřmaniček mezi dalšími arnoštovickými osadami, který zakládala především existence železniční stanice Heřmaničky-Sedlec na trati do Prahy, vybudované již ve druhé polovině 19. století. Náznaky postupného osamostatňování osady pak bylo možné pozorovat ve dvacátých a třicátých letech, kdy byla zřízena nejprve expozitura arnoštovické obecné školy a později samostatná obecná škola a místní školní rada. Jednou z příčin tohoto stavu byl masivní nárůst počtu obyvatelstva, který způsobila rozsáhlá výstavba v osadě daná parcelací a rozprodejem části bývalého území smilkovského velkostatku. Podle sčítání z roku 1921 žilo v této osadě 201 osob, zatímco v arnoštovické osadě 211 (z celkových 519 obyvatel). V roce 1930 již ale počet obyvatel v Heřmaničkách Arnoštovice výrazně převýšil (v Heřmaničkách žilo podle údajů z tehdejšího sčítání 303 osob, v Arnoštovicích 157 z celkových 553).

Správní význam Arnoštovic spočíval především v oblasti školské a církevní organizace. Arnoštovice byly školní obcí a rovněž sídlem místní školní rady v rámci školního okresu Sedlčany. Obvod arnoštovické školní obce (zahrnoval osady Arnoštovice, Durdice, Nazdice, Peklo, Jestřebice, Líštětec, Heřmaničky, Čišťovice, Jiříkovec, Loudilka, Lhota Karasova, Lhota Plachova, Lhota Hlaváčkova, Radíč, Jíví, Báňov, Zdeboř, Smilkov, Kouty, Zechov, Velké Heřmanice, Březina a Dědkov) byl na konci 19. století a začátku století následujícího postupně redukován zřízením expozitur ve Velkých Heřmanicích a Heřmaničkách a poté založením samostatných obecných škol ve Smilkově a Heřmaničkách. Arnoštovická obecná škola byla zrušena v roce 1966 po připojení jejího obvodu k Voticím.

Arnoštovice byly rovněž centrem farní organizace. Do farního obvodu Arnoštovic (byl součástí votického vikariátu) patřily v druhé polovině 19. století a na začátku století dvacátého: Arnoštovice, Báňov, Čišťovice, Dědkov, Durdice, Heřmanice, Heřmaničky, Jíví, Jiříkovec, Kouty, Ješetice, Lhota Hlaváčkova, Lhota Plachova, Líštětec, Loudilka, Nazdice, Peklo, Radíč, Smilkov, Zdeboř a Zechov. Po vzniku Československé republiky se většina obyvatel obce Arnoštovice přikláněla ke katolické víře (k roku 1921 432 osob, k roku 1930 468 osob). K československé církvi se přihlásilo v roce 1921 pouze 75 osob a v roce 1930 již jen 63 osob. Počet obyvatel hlásících se k jiným konfesím (židovské, evangelickým) a počet ateistů byly zanedbatelné.

Péči o pořádek a bezpečnost v Arnoštovicích a jejich okolí zajišťovalo četnictvo ze stanic ve Smilkově a Voticích, což bylo dáno tím, že hranice jejich obvodů procházely územím obce. Četnická stanice ve Smilkově působila v úseku, který zahrnoval osady Arnoštovice a Heřmaničky a votická stanice v úseku zahrnujícím osady Drahnov a Peklo. Na okresní úrovni řídil činnost místního četnictva okresní četnický velitel v Sedlčanech, respektive od roku 1942 ve Voticích, a ve vyšší rovině velitel četnického oddělení v Táboře (2. pol. 19. stol., 1922-1942), Příbrami (přibl. 90. léta 19. stol.-1906) a Benešově (1906-1922, 1942-1945).

Nejbližší poštovní úřad se nacházel ve Smilkově, stejně jako úřad telegrafní. Snahy obyvatelstva o zřízení pošty v Heřmaničkách byly realizovány až v průběhu padesátých let 20. století.

V Arnoštovicích kromě špitálu (zřízeného v 18. století) nesídlila žádná zdravotní instituce, obec spadala do obvodu lékaře ve Voticích. Hřbitov se nacházel v blízkosti vsi na severní straně.

Funkce původce:

A) Samostatná působnost

1. Vlastní správa obce

- stanovení názvů ulic a prostranství, rozhodování o změně názvu obce, označení obcí místními tabulkami, provádění číslování domů,
- evidence obecních příslušníků, společníků a přespolečných, vystavování domovských listů,
- organizace voleb obecního zastupitelstva, sestavování voličských seznamů,
- jmenování, odvolávání a odměňování zaměstnanců obce,
- povinnost informovat obyvatele o důležitých otázkách a rozhodnutích zastupitelstva a starosty obce,
- vedení zápisů ze zasedání obecních orgánů a dalších dokladů organizační povahy,
- spolupráce s finančními ústavy,
- právo obcí konat smírčí narovnání stran prostřednictvím volených důvěrníků,
- dobrovolné dražby movitých věcí,
- vedení pamětní knihy.

2. Správa obecního majetku a finanční hospodaření obcí

- nabývání, pozbývání, pronájem, evidence a údržba obecního majetku movitého i nemovitého,
- sestavování rozpočtu, hospodaření podle rozpočtových pravidel, sledování výsledků rozpočtového hospodaření,
- vedení účetní agendy,
- zakládání a správa obecních podniků a ústavů, které sloužily k plnění veřejných úkolů obce, podpora jiných podniků a zařízení sloužících zájmu obce.

3. Péče o pořádek, bezpečnost a veřejné potřeby obyvatel (místní policie)

- dohled nad vnitřním pořádkem a bezpečností,
- spolupráce při konání policejních prohlídek,
- dohled nad pobytem cizích osob, potulnými osobami, osobami připadajícími na obtíž veřejnosti nebo těmi, kteří vedli neřádný život,
- evidence cizinců,
- vydávání zákazu vstupu na nebezpečná místa,
- zákazy zacházení s nebezpečnými látkami nebo zákazy nebezpečných veřejných produkcí,
- opatření k zabránění živelním pohromám, péče o oběti živelních pohrom,
- opatření proti rušení držby majetku, polní a lesní policie,
- stavba a údržba obecních komunikací,
- vybírání silničního a mostního mýta,
- dohled nad silničním provozem,
- podíl na budování veřejné infrastruktury.
- dohled na užívání platných měr a vah, zřizování veřejných vah,
- zásobování potravinami, dodržování tax a cen,
- dohled nad prodejem potravin,
- spolupůsobení v zásobovací agendě především v systému přidělového hospodářství a v době hospodářských krizí,
- dohled nad evidencí zásob a zveřejňováním ceníků,
- vedení evidence konzumentů, samozásobitelů a potřebných osob,
- distribuce přidělových lístků,
- dozor nad lichvou a černým obchodem,
- povolování a evidence domácích porážek,
- svépomocné zásobovací akce,
- podíl na organizaci mimořádných dodávek a výkupu zemědělských produktů,
- potravní policie,
- působení komisí pro zkoumání půdy,
- působení zemědělské komise,
- cejchování měr a vah,

- boj proti epidemiím,
- hlášení výskytu nakažlivých nemocí,
- realizace protiepidemických opatření,
- spolupráce při organizaci očkování,
- dohled nad postiženými osobami,
- organizace vlastní léčebné péče,
- péče o úpravu hygienických poměrů,
- dohled nad čistotou veřejných prostranství a budov a odklizením odpadků,
- budování kanalizace,
- dohled nad hřbitovy a zřizování nekofesijních hřbitovů,
- péče o zdravé bydlení,
- zajištění zdrojů pitné vody,
- dohled na dodržování hygienických předpisů ve stavebnictví,
- úřední prohlídky dobytka a masa,
- boj proti zvířecím nákazám, budování obecních mrchovišť,
- dohled nad čeledními a zaměstnaneckými poměry,
- dohled nad veřejnými produkcemi, dodržováním nedělního a svátečního klidu,
- dohled nad zákazem hazardních her,
- dohled nad prodejem lihovin,
- dodržování veřejné mravnosti,
- osvědčování mravů a zachovalosti,
- dohled nad týráním zvířat,
- dohled nad bezpečností staveb a dodržováním stavebních předpisů,
- schvalování polohopisných a parcelačních plánů obcí,
- preventivní opatření proti vzniku požárů,
- zajištění vodních zdrojů a hasičského náradí a pomoc při likvidaci požárů a jejich následků,
- zpracování požárních řádů,
- povinnosti při zřizování hasičských sborů,
- plnění úkolů v rámci protiletectvé ochrany obyvatelstva.

4. Péče o veřejné ústavy a zařízení

- péče o chudé, potlačení žebroty,
- zakládání a správa obecních ústavů (sociální a humanitní ústavy),
- vybírání školného, delegování zástupců do školních rad, příspěvky do rozpočtu školních rad,
- péče o zajištění škol,
- podpora zřizování průmyslových škol pokračovacích a lidových škol hospodářských,
- podíl na nákladech na udržování církevních objektů,
- vybírání příspěvků pro potřeby církví,
- spolupráce se spolky,
- zřízení a správa obecní knihovny, muzea, ustavení místní osvětové komise.

B) Přenesená působnost

5. Spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a bezpečnostních záležitostech

- podíl na publikaci všeobecně platných norem,
- pomoc při organizaci místních šetření sčítání lidu, sestavování voličských seznamů pro volby do vyšších orgánů,
- spolupráce při evidenci osob bez vyznání,
- provádění ohlášek civilních sňatků,
- sledování cizinců,
- konání policejních hlídek,
- spolupůsobení při organizaci hnanectví,
- pomoc při stíhání zločinců a dezertérů,
- spolupůsobení při provádění dalších bezpečnostních opatření,
- vojenská konskripce,
- podíl na vybírání vojenské taxy,

- organizace povolávání branců a záložníků na cvičení a mobilizaci,
- spolupůsobení při ubytování vojska a organizaci vojenských přípravek,
- spolupráce při místních šetřeních a shromažďování údajů pro pozemkový katastr,
- šetření o důsledcích živelních pohrom,
- vymáhání nedoplatků včetně exekučního řízení,
- podíl na vybírání daně pozemkové, domovní, živnostenské i daně z příjmu a přírůžek,
- poskytování informací a spolupůsobení při vymáhání nedoplatků,
- pomoc při soudních úkonech sepsování úmrtních protokolů a pozůstalostí a dohledu nad sirotky,
- oznamování narození nemanželských dětí a mladistvých provinilců,
- vyšetřování zločinů a přečinů,
- provádění soudních odhadů a dražeb,
- sestavování seznamů pro volby soudních porotců,
- předávání poručnických a opatrovnických dekretů,
- přijímání slibů a doručování soudních zásilek,
- činnost obecního trestního senátu,
- vyjádření k žádostem o povolení živnosti,
- účast na kolaudaci živnostenských provozoven,
- možnost požádat o zákaz podomního obchodu,
- účast na akcích k ochraně rostlin proti škůdcům, chorobám a plevelům,
- boj proti nákazám hospodářského zvířectva,
- vydávání dobytčích pasů,
- provádění soupisů hospodářských zvířat,
- spolupůsobení při zkvalitňování stavu hospodářského zvířectva,
- ochrana lesů před lesním pychem,
- dohled nad dodržováním pravidel rybolovu,
- spolupůsobení při organizaci honebních společenstev,
- organizace pronájmu honiteb,
- povinnost sledovat sociální poměry dětí v pěstounské péči, nemocných a invalidních osob a válečných poškozců,
- poskytování darů z prostředků obce a zřizování stravoven, ohříváren a útulen,
- úkoly v péči o nezaměstnané,
- organizace veřejných prací,
- spolupůsobení při státní stravovací akci,
- vyplácení podpor a evidenci nezaměstnaných a válečných poškozců,
- spolupůsobení v záležitostech státních starobních podpor, nemocenského a úrazového pojištění,
- spolupůsobení v zásobovací agendě především v systému přidělového hospodářství a v době hospodářských krizí (viz též bod 3.)

Normy konstitutivní:

- Stadionovo prozatímní obecní zřízení ze dne 17. března 1849 (publikováno v příloze císařského patentu č. 170/1849 ř. z.)
- instrukce č. 152/1850 ř. z. ze dne 8. dubna 1850 o volbách do zastupitelských sborů
- nařízení ministra vnitra č. 2 132 ze dne 24. dubna 1850 o dohledu okresních úřadů nad obcemi (publikováno v Čechách vyhláškou místodržitele č. 92/1850 z. z. č.)
- nařízení ministra vnitra č. 496/1850 ř. z. ze dne 29. prosince 1850
- nařízení ministerstva spravedlnosti č. 256/1850 ř. z. – instrukce pro představené ve věcech jednání v soudních záležitostech
- zásady tzv. organických zřízení v korunních zemích rakouského císařství – císařský patent č. 4/1852 ř. z., nařízení ministerstva vnitra č. 17/1852, č. 67/1852, č. 46/1854 ř. z.
- obecní zřízení (publikováno v příloze císařského patentu č. 58/1859 ř. z. ze dne 24. dubna 1859, nevešlo s výjimkou ustanovení o domovském právu v platnost)
- zákon č. 18/1862 ř. z. ze dne 5. března 1862 o základních pravidlech a uspořádání záležitostí obecních, na jeho základě vydán dne 16. dubna 1864 zákon č. 7/1864 z. z. č. o obecním zřízení a volební řád pro Čechy
- novely obecního zřízení pro Čechy: zemské zákony č. 21/1864, 16/1866, 31/1868, 44/1869, 45/1869, 87/1874, 74/1880, 28/1889, 59/1893, 40/1897, 97/1899, 12/1901 z. z. č.
- zákon č. 75/1919 Sb. ze dne 31. ledna 1919, kterým vydává se řád volení v obcích republiky Československé
- zákon č. 76/1919 Sb. ze dne 7. února 1919, kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice. (Novela k obecním zřízením.)
- zákon č. 163/1920 Sb. ze dne 18. března 1920, kterým se mění § 3 zákona ze dne 31. ledna 1919, č. 75 Sb. z. a n. (řádu volení v obcích)
- zákon č. 329/1921 Sb. ze dne 12. srpna 1921 o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním
- zákon č. 77/1927 Sb. ze dne 15. června 1927 o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy
- zákon č. 169/1930 Sb. ze dne 27. listopadu 1930, kterým se mění a doplňuje zákon ze dne 15. června 1927, č. 77 Sb. z. a n., o nové úpravě finančního hospodářství územní samosprávy
- zákon č. 122/1933 Sb. ze dne 12. července 1933 o změnách řádu volení v obcích
- zákon č. 69/1935 Sb. ze dne 9. dubna 1935 o finančních opatřeních v oboru územní samosprávy
- vládní nařízení č. 17/1939 Sb. II ze dne 3. února 1939 o obecních (obvodních) tajemnicích

Vnitřní struktury:

V čele obce stál starosta. Dalšími orgány obecní samosprávy byly v období monarchie obecní výbor a představenstvo, jejichž činnost je v Arnoštovicích doložena od roku 1895. V období meziválečné republiky a protektorátu jimi byly obecní zastupitelstvo a rada, při kterých byly zřízeny, kromě obligatorní finanční a letopisecké komise, také komise osvětová a knihovní. Od druhé poloviny devatenáctého století je doložena činnost osadních zastupitelstev.

Zjištění starostové obce:

Karel Sova (1919-1923)

Václav Votruba (1923-1938)

Karel Spálenka (1938-1945)

Zdroje informací:

Státní okresní archiv Benešov, Archiv obce Arnoštovice 1886-1945 (1949), NAD 1, ref. ozn. 1/3/1//1, ukl. č. ukn 4.
Státní okresní archiv Benešov, Archiv obce Arnoštovice 1886-1945 (1949), NAD 1, ref. ozn. 1/3/3//1, ukl. č. ukn 5.
Administrativní lexikon obcí v Čechách, I. díl Čechy. Praha 1927.
Čeněk Habart, Sedlčansko, Sedlecko a Voticko. Popis dějin krajiny mezi stříbropěnnou Vltavou a památným Blaníkem a vylíčení života jejího lidu. IV. Díl [Podrobné dějiny obcí]. Sedlčany 1994.
Zdeňka Hledíková – Jan Janák – Jan Dobeš, Dějiny správy v českých zemích. Od počátků státu po současnost. Praha 2005.
Božena Hričková – Michal Sejk, Obecná škola Arnoštovice (1830) 1872-1953 (1966). Inventář. Benešov 2007.
Jan Janák, Vývoj správy v českých zemích v epoše kapitalismu. I. Období 1848-1918. Praha 1965.
Jan Janák, Vývoj správy v českých zemích v epoše kapitalismu. II. Období první a druhé republiky a okupace (1918-1945). Praha 1971.
Václav Kotyška, Úplný místopisný slovník království českého. Praha 1895.
Rudolf Novák – Olga Paulová, Okresní úřad Votice 1850-1868. Inventář. Benešov 1965.
Rudolf Novák – Olga Paulová, Okresní zastupitelstvo Votice 1865-1928. Inventář. Benešov 1964.
Antonín Podlaha, Posvátná místa království českého. Dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém. Řada první: Arcidiecese pražská. Díl VI. Vikariáty: Sedlčanský a Votický. Praha 1912.
Miroslav Repetný a kol., Kronika panství smilkovského. Smilkov 2010.
Zdeněk Rohlíček, Po stopách dějin Heřmaniček a okolí. Heřmaničky 2007.
August Sedláček, Místopisný slovník historický království českého. Praha 1998.
Statistický lexikon obcí republiky československé 1955. Praha 1955.
Statistický lexikon obcí v republice Československé. I. země Česká. Praha 1934.
Antonín Norbert Vlasák, Bývalé panství Smilkovské v kraji tábořském. Památky archaeologické a místopisné 2, 1871, s. 99-112.

Místní národní výbor Arnoštovice

Preferovaná forma jména: Místní národní výbor Arnoštovice

Typ preferované formy jména: úřední / skutečné / světské jméno / jméno za svobodna

Datum vzniku: 5.1945

Předchůdce: Obecní úřad Arnoštovice

Datum zániku: 1980

Poznámka k zániku: vznik obce Heřmaničky (sloučení Arnoštovic, Heřmaniček a Velkých Heřmanic)

Sídlo

Sídlo: Arnoštovice (Heřmaničky, Benešov, Česko)

Geografická působnost

Místo: Arnoštovice (Heřmaničky, Benešov, Česko)

Charakteristika:

úřad místní lidové správy a přenesené státní správy

Dějiny původce:

Místní národní výbor Arnoštovice byl ustaven na počátku května roku 1945 a postupně plně nahradil dosavadní obecní orgány. Jeho působnost se vztahovala na území obce Arnoštovice, kterou tvořily osady Arnoštovice, Durdice, Heřmaničky a Peklo. V roce 1950 nabyly konkrétní podoby náznaky rostoucího významu Heřmaniček, když se tyto staly samostatnou obcí. K Arnoštovicím byla nedlouho poté sice připojena osada Jestřebice, reálné faktory (úbytek obyvatelstva, pokles správního významu obce) ale vedly nakonec k jejich zániku. Ve druhé polovině 70. let byla nejprve postupně předána agenda místního národního výboru v Arnoštovicích místnímu národnímu výboru v Heřmaničkách. V roce 1980 byly pak Arnoštovice (a též Velké Heřmanice) k Heřmaničkám definitivně připojeny. Do roku 1960 náležely Arnoštovice do politického okresu Votice v kraji pražském (od roku 1949), poté do politického okresu Benešov v kraji středočeském.

Funkce původce:

- dozor na stavební výrobu, která je podřízena NV, a výrobu některých stavebních hmot
- zajištění bytové a občanské výstavby
- péče o údržbu bytového fondu, jeho plné využití a přidělování bytů
- řízení výstavby obce a zlepšování jejího vzhledu
- průmyslová výroba místního významu, služby, opravy a údržba pro obyvatelstvo
- dozor na zásobování obyvatelstva
- rozvoj zásobování vodou
- rozvoj veřejné osobní i nákladní silniční dopravy a její účelné uspořádání
- správa silniční sítě
- rozvoj veřejného stravování
- rozvoj školství, kultury a vzdělání
- spolupráce s dobrovolnými společenskými organizacemi
- preventivní a léčebná zdravotní péče o obyvatelstvo a sociálního zabezpečení pracujících,
- spolupráce s jednotnými zemědělskými družstvy
- péče o životní prostředí a ochranu půdy, lesů, ovzduší a vodních toků
- zabezpečení práva na práci
- vytváření podmínek pro rozvoj tělesné výchovy a sportu
- přispívání k upevnování obranyschopnosti země
- konfiskace majetku Němců a kolaborantů podle dekretu prezidenta republiky č.108/1945 Sb.
- konfiskace zemědělského majetku podle dekretu č.12/1945 Sb.
- trestní provinění proti národní cti, dekret 138/1945 Sb.
- řešení válečných škod
- odsun německého obyvatelstva
- ustanovování národních správ
- evidence a náhrada válečných škod

Normy konstitutivní:

- ústavní dekret prezidenta republiky ze dne 4. prosince 1944 č. 18/1944 Úř. věst. čsl., o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění (republikováno v příloze vyhlášky ministerstva vnitra č. 43/1945 Sb.)
- vládní nařízení ze dne 5. května 1945 č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů
- směrnice ministerstva vnitra č. 6/1945 Ú. I. I., pro místní a okresní národní výbory schválené vládou 19. května 1945
- vládní nařízení ze dne 7. srpna 1945 č. 44/1945 Sb., kterým se mění vládní nařízení ze dne 5. května 1945 č. 4/1945 Sb. II., o volbě a pravomoci národních výborů
- dekret prezidenta republiky ze dne 27. října 1945 č. 121/1945 Sb., o územní organizaci vykonávané národními výbory
- vládní nařízení ze dne 27. května 1946 č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledku voleb do Ústavodárného Národního shromáždění
- vyhláška ministerstva vnitra ze dne 10. září 1947 č. 966/1947 Ú. I. I., kterou se vydává prozatímní jednací řád pro místní národní výbory (místní správní komise) a jejich složky
- vyhláška ministerstva vnitra ze dne 12. listopadu 1947 č. 1143/1947 Ú. I. I., o mimořádných vyživovacích komisích národních výborů
- vyhláška ministerstva vnitra ze dne 27. února 1948 č. 314/1948 Ú. I. I., o přechodné úpravě doplňování národních výborů
- ústavní zákon ze dne 9. května 1948 č. 150/1948 Sb., Ústava Československé republiky
- zákon ze dne 21. července 1948 č. 199/1948 Sb., o komunálních podnicích
- zákon ze dne 21. července 1948 č. 213/1948 Sb., o úpravě některých poměrů na ochranu veřejných zájmů
- zákon ze dne 21. prosince 1948 č. 281/1948 Sb., o výkonu finanční správy národními výbory
- vládní nařízení ze dne 18. ledna 1949 č. 3/1949 Sb., o nové územní organizaci okresů v českých zemích
- vládní nařízení ze dne 8. března 1949 č. 72/1949 Sb., o újezdních tajemnicích
- zákon ze dne 23. března 1949 č. 85/1949 Sb., jímž se zrušují vyživovací komise zřízené podle zákona o státním příspěvku vyživovacím a přenáší jejich působnost na národní výbory
- zákon ze dne 24. března 1949 č. 87/1949 Sb., o výkonu veřejné správy v oboru organizace a ochrany práce národními výbory
- zákon ze dne 11. května 1949 č. 143/1949 Sb., o změnách v organizaci veřejné správy a o působnosti jejich orgánů
- vládní nařízení ze dne 7. června 1949 č. 139/1949 Sb., o organizaci lidové správy v okresech
- zákon ze dne 7. prosince 1949 č. 268/1949 Sb., o matrikách
- zákon ze dne 19. prosince 1949 č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů
- vládní nařízení ze dne 28. února 1950 č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů
- vládní nařízení ze dne 5. července 1950 č. 101/1950 Sb., o zrušení osvětových rad a přenesení jejich působnosti na národní výbory
- zákon ze dne 12. července 1950 č. 89/1950 Sb., o trestním řízení správním
- výnos ministra vnitra ze dne 28. července 1950 č. 473/1950 Ú. I. I., kterým se vydává prováděcí předpis k § 90 trestního řádu správního o trestních komisích
- vládní nařízení ze dne 9. října 1951 č. 78/1951 Sb., o trestní pravomoci místních národních výborů
- vládní nařízení ze dne 11. prosince 1951 č. 119/1951 Sb., o tajemnicích místních národních výborů
- ústavní zákon ze dne 16. září 1953 č. 81/1953 Sb., o řízení národních výborů vládou
- ústavní zákon ze dne 3. března 1954 č. 12/1954 Sb., o národních výborech
- zákon ze dne 3. března 1954 č. 13/1954 Sb., o národních výborech
- zákon ze dne 3. března 1954 č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů

- vládní nařízení ze dne 7. května 1954 č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů
- vyhláška ministerstva vnitra ze dne 8. září 1954 č. 198/1954 Ú. l., o organizaci trestních komisí rad národních výborů
- vládní nařízení ze dne 16. ledna 1957 č. 5/1957 Sb., kterým se rozšiřuje působnost národních výborů ve věcech výkupu zemědělských výrobků a sjednocují předpisy na tomto úseku
- vládní nařízení ze dne 22. února 1957 č. 7/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje vládní nařízení o organizaci výkonných orgánů národních výborů
- zákon ze dne 6. března 1957 č. 10/1957 Sb., kterým se doplňuje a mění zákon o národních výborech
- vládní nařízení ze dne 11. října 1957 č. 65/1957 Sb., o trestní pravomoci místních národních výborů
- vládní nařízení ze dne 30. listopadu 1957 č. 64/1957 Sb., o místní bezpečnosti
- vládní nařízení ze dne 14. března 1958 č. 6/1958 Sb., o změnách působnosti v oboru občanské kontroly obchodu a provozoven
- vládní nařízení ze dne 27. června 1958 č. 33/1958 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů
- vládní nařízení ze dne 27. června 1958 č. 34/1958 Sb., o dalších přesunech působnosti a zjednodušení ve státní správě
- vládní nařízení ze dne 17. dubna 1959 č. 25/1959 Sb., kterým se mění vládní nařízení č. 29 33/1958 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů
- ústavní zákon ze dne 9. dubna 1960 č. 35/1960 Sb., o změně ústavního zákona o volbách do Národního shromáždění a o volbách do Slovenské národní rady a ústavního zákona o národních výborech
- zákon ze dne 9. dubna 1960 č. 36/1960 Sb., o územním členění státu
- zákon ze dne 9. dubna 1960 č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů
- zákon ze dne 25. května 1960 č. 65/1960 Sb., o národních výborech
- vládní nařízení ze dne 10. června 1960 č. 71/1960 Sb., o rozšíření pravomoci a odpovědnosti národních výborů a o uspořádání a činnosti jejich orgánů
- ústavní zákon ze dne 11. července 1960 č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky
- zákon ze dne 26. června 1961 č. 60/1961 Sb., o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku
- vládní nařízení ze dne 24. ledna 1962 č. 11/1962 Sb., o prohloubení organizace řízení zemědělství národními výbory
- vládní vyhláška ze dne 8. srpna 1962 č. 84/1962 Sb., o organizaci a působnosti užších komisí dávkových a užších komisí sociální péče
- zákon ze dne 12. dubna 1963 č. 32/1963 Sb., o organizaci řízení zemědělství
- vládní nařízení ze dne 12. dubna 1963 č. 33/1963 Sb., kterým se vyčleňují některé organizace a zařízení z řízení národních výborů
- ústavní zákon ze dne 25. září 1963 č. 75/1963 Sb., o skončení volebního období Národního shromáždění, Slovenské národní rady a národních výborů
- vládní nařízení ze dne 25. března 1964 č. 59/1964 Sb., o úkolech národních výborů při péči o děti
- zákon ze dne 4. června 1964 č. 101/1964 Sb., o sociálním zabezpečení
- vyhláška ze dne 16. června 1964 č. 108/1964 Sb., o působnosti národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení
- zákon ze dne 29. června 1967 č. 69/1967 Sb., o národních výborech
- zákon ze dne 29. června 1967 č. 70/1967 Sb. o komisích lidové kontroly
- vládní nařízení ze dne 17. ledna 1968 č. 9/1968 Sb., o zřizování odborů národních výborů
- vyhláška 17. června 1968 č. 78/1968 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška č. 108/1964 Sb., o působnosti národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení
- zákon ze dne 7. července 1971 č. 54/1971 Sb., o volbách do národních výborů v České socialistické republice
- zákon ze dne 8. července 1971 č. 57/1971 Sb., kterým se mění zákon č. 69/1967 Sb., o

národních výborech

- zákon ze dne 8. října 1971 č. 103/1971 Sb., o lidové kontrole

- zákon ze dne 12. října 1971 č. 116/1971 Sb., o výborech a komisích lidové kontroly

- nařízení vlády ze dne 24. listopadu 1971 č. 135/1971 Sb., o zřizování odborů národních výborů

- zákon ze dne 20. prosince 1971 č. 146/1971 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech a upravuje působnost národních výborů na některých úsecích státní správy

Zdroje informací:

Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005. II díl. Praha 2006.

Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850-1970. Díl II, svazek 1. Praha 1978.

Zdeněk Rohlíček, Po stopách dějin Heřmaniček a okolí. Heřmaničky 2007.

Obecní úřad Smilkov

Preferovaná forma jména: Obecní úřad Smilkov

Typ preferované formy jména: úřední / skutečné / světské jméno / jméno za svobodna

Datum vzniku: 1850

Datum zániku: 1945

Sídlo

Sídlo: Smilkov (Benešov, Česko)

Geografická působnost

Místo: Smilkov (Benešov, Česko)

Charakteristika:

úřad obecní správy a přenesené státní správy

Dějiny původce:

Obec Smilkov se nachází 4 km jižně od Votic v nadmořské výšce 521 m. n. m. V písemných pramenech se poprvé objevuje v roce 1383. Mezi léty 1850-1945 byl Smilkov obcí v politickém okrese Sedlčany resp. od roku 1942 Votice. V letech 1850-1855 patřil do kraje českobudějovického, následně v letech 1855 až 1862 (kdy bylo krajské zřízení zrušeno) do kraje táborského. Osadami Smilkova byly v období let 1850-1945 Smilkov, Číšťovice, Jiříkovec, Jíví, Karasova Lhota a Loudilka.

Funkce původce:

A) Samostatná působnost

1. Vlastní správa obce

- stanovení názvů ulic a prostranství, rozhodování o změně názvu obce, označení obcí místními tabulkami, provádění číslování domů,
- evidence obecních příslušníků, společníků a přespolečných, vystavování domovských listů,
- organizace voleb obecního zastupitelstva, sestavování voličských seznamů,
- jmenování, odvolávání a odměňování zaměstnanců obce,
- povinnost informovat obyvatele o důležitých otázkách a rozhodnutích zastupitelstva a starosty obce,
- vedení zápisů ze zasedání obecních orgánů a dalších dokladů organizační povahy,
- spolupráce s finančními ústavy,
- právo obcí konat smířící narovnání stran prostřednictvím volených důvěrníků,
- dobrovolné dražby movitých věcí,
- vedení pamětní knihy.

2. Správa obecního majetku a finanční hospodaření obcí

- nabývání, pozbývání, pronájem, evidence a údržba obecního majetku movitého i nemovitého,
- sestavování rozpočtu, hospodaření podle rozpočtových pravidel, sledování výsledků rozpočtového hospodaření,
- vedení účetní agendy,
- zakládání a správa obecních podniků a ústavů, které sloužily k plnění veřejných úkolů obce, podpora jiných podniků a zařízení sloužících zájmu obce.

3. Péče o pořádek, bezpečnost a veřejné potřeby obyvatel (místní policie)

- dohled nad vnitřním pořádkem a bezpečností,
- spolupráce při konání policejních prohlídek,
- dohled nad pobytem cizích osob, potulnými osobami, osobami připadajícími na obtíž veřejnosti nebo těmi, kteří vedli neřádný život,
- evidence cizinců,
- vydávání zákazu vstupu na nebezpečná místa,
- zákazy zacházení s nebezpečnými látkami nebo zákazy nebezpečných veřejných produkcí,
- opatření k zabránění živelním pohromám, péče o oběti živelních pohrom,
- opatření proti rušení držby majetku, polní a lesní policie,
- stavba a údržba obecních komunikací,
- vybírání silničního a mostního mýta,
- dohled nad silničním provozem,
- podíl na budování veřejné infrastruktury.
- dohled na užívání platných měr a vah, zřizování veřejných vah,
- zásobování potravinami, dodržování tax a cen,
- dohled nad prodejem potravin,
- spolupůsobení v zásobovací agendě především v systému přidělového hospodářství a v době hospodářských krizí,
- dohled nad evidencí zásob a zveřejňováním ceníků,
- vedení evidence konzumentů, samozásobitelů a potřebných osob,
- distribuce přidělových lístků,
- dozor nad lichvou a černým obchodem,
- povolování a evidence domácích porážek,
- svépomocné zásobovací akce,
- podíl na organizaci mimořádných dodávek a výkupu zemědělských produktů,
- potravní policie,
- působení komisí pro zkoumání půdy,
- působení zemědělské komise,
- cejchování měr a vah,

- boj proti epidemiím,
- hlášení výskytu nakažlivých nemocí,
- realizace protiepidemických opatření,
- spolupráce při organizaci očkování,
- dohled nad postiženými osobami,
- organizace vlastní léčebné péče,
- péče o úpravu hygienických poměrů,
- dohled nad čistotou veřejných prostranství a budov a odklizením odpadků,
- budování kanalizace,
- dohled nad hřbitovy a zřizování nekofesijních hřbitovů,
- péče o zdravé bydlení,
- zajištění zdrojů pitné vody,
- dohled na dodržování hygienických předpisů ve stavebnictví,
- úřední prohlídky dobytka a masa,
- boj proti zvířecím nákazám, budování obecních mrchovišť,
- dohled nad čeledními a zaměstnaneckými poměry,
- dohled nad veřejnými produkcemi, dodržováním nedělního a svátečního klidu,
- dohled nad zákazem hazardních her,
- dohled nad prodejem lihovin,
- dodržování veřejné mravnosti,
- osvědčování mravů a zachovalosti,
- dohled nad týráním zvířat,
- dohled nad bezpečností staveb a dodržováním stavebních předpisů,
- schvalování polohopisných a parcelačních plánů obcí,
- preventivní opatření proti vzniku požárů,
- zajištění vodních zdrojů a hasičského náradí a pomoc při likvidaci požárů a jejich následků,
- zpracování požárních řádů,
- povinnosti při zřizování hasičských sborů,
- plnění úkolů v rámci protiletectvé ochrany obyvatelstva.

4. Péče o veřejné ústavy a zařízení

- péče o chudé, potlačení žebroty,
- zakládání a správa obecních ústavů (sociální a humanitní ústavy),
- vybírání školného, delegování zástupců do školních rad, příspěvky do rozpočtu školních rad,
- péče o zajištění škol,
- podpora zřizování průmyslových škol pokračovacích a lidových škol hospodářských,
- podíl na nákladech na udržování církevních objektů,
- vybírání příspěvků pro potřeby církví,
- spolupráce se spolky,
- zřízení a správa obecní knihovny, muzea, ustavení místní osvětové komise.

B) Přenesená působnost

5. Spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a bezpečnostních záležitostech

- podíl na publikaci všeobecně platných norem,
- pomoc při organizaci místních šetření sčítání lidu, sestavování voličských seznamů pro volby do vyšších orgánů,
- spolupráce při evidenci osob bez vyznání,
- provádění ohlášek civilních sňatků,
- sledování cizinců,
- konání policejních hlídek,
- spolupůsobení při organizaci hnanectví,
- pomoc při stíhání zločinců a dezertérů,
- spolupůsobení při provádění dalších bezpečnostních opatření,
- vojenská konskripce,
- podíl na vybírání vojenské taxy,

- organizace povolávání branců a záložníků na cvičení a mobilizaci,
- spolupůsobení při ubytování vojska a organizaci vojenských přípravek,
- spolupráce při místních šetřeních a shromažďování údajů pro pozemkový katastr,
- šetření o důsledcích živelních pohrom,
- vymáhání nedoplatků včetně exekučního řízení,
- podíl na vybírání daně pozemkové, domovní, živnostenské i daně z příjmu a přírůžek,
- poskytování informací a spolupůsobení při vymáhání nedoplatků,
- pomoc při soudních úkonech sepisování úmrtních protokolů a pozůstalostí a dohledu nad sirotky,
- oznamování narození nemanželských dětí a mladistvých provinilců,
- vyšetřování zločinů a přečinů,
- provádění soudních odhadů a dražeb,
- sestavování seznamů pro volby soudních porotců,
- předávání poručnických a opatrovnických dekretů,
- přijímání slibů a doručování soudních zásilek,
- činnost obecního trestního senátu,
- vyjádření k žádostem o povolení živnosti,
- účast na kolaudaci živnostenských provozoven,
- možnost požádat o zákaz podomního obchodu,
- účast na akcích k ochraně rostlin proti škůdcům, chorobám a plevelům,
- boj proti nákazám hospodářského zvířectva,
- vydávání dobytčích pasů,
- provádění soupisů hospodářských zvířat,
- spolupůsobení při zkvalitňování stavu hospodářského zvířectva,
- ochrana lesů před lesním pychem,
- dohled nad dodržováním pravidel rybolovu,
- spolupůsobení při organizaci honebních společenstev,
- organizace pronájmu honiteb,
- povinnost sledovat sociální poměry dětí v pěstounské péči, nemocných a invalidních osob a válečných poškozených,
- poskytování darů z prostředků obce a zřizování stravoven, ohříváren a útulen,
- úkoly v péči o nezaměstnané,
- organizace veřejných prací,
- spolupůsobení při státní stravovací akci,
- vyplácení podpor a evidenci nezaměstnaných a válečných poškozených,
- spolupůsobení v záležitostech státních starobních podpor, nemocenského a úrazového pojištění,
- spolupůsobení v zásobovací agendě především v systému přidělového hospodářství a v době hospodářských krizí (viz též bod 3.)

Normy konstitutivní:

- Stadionovo prozatímní obecní zřízení ze dne 17. března 1849 (publikováno v příloze císařského patentu č. 170/1849 ř. z.)
- instrukce č. 152/1850 ř. z. ze dne 8. dubna 1850 o volbách do zastupitelských sborů
- nařízení ministra vnitra č. 2 132 ze dne 24. dubna 1850 o dohledu okresních úřadů nad obcemi (publikováno v Čechách vyhláškou místodržitele č. 92/1850 z. z. č.)
- nařízení ministra vnitra č. 496/1850 ř. z. ze dne 29. prosince 1850
- nařízení ministerstva spravedlnosti č. 256/1850 ř. z. – instrukce pro představené ve věcech jednání v soudních záležitostech
- zásady tzv. organických zřízení v korunních zemích rakouského císařství – císařský patent č. 4/1852 ř. z., nařízení ministerstva vnitra č. 17/1852, č. 67/1852, č. 46/1854 ř. z.
- obecní zřízení (publikováno v příloze císařského patentu č. 58/1859 ř. z. ze dne 24. dubna 1859, nevešlo s výjimkou ustanovení o domovském právu v platnost)
- zákon č. 18/1862 ř. z. ze dne 5. března 1862 o základních pravidlech a uspořádání záležitostí obecních, na jeho základě vydán dne 16. dubna 1864 zákon č. 7/1864 z. z. č. o obecním zřízení a volební řád pro Čechy
- novely obecního zřízení pro Čechy: zemské zákony č. 21/1864, 16/1866, 31/1868, 44/1869, 45/1869, 87/1874, 74/1880, 28/1889, 59/1893, 40/1897, 97/1899, 12/1901 z. z. č.
- zákon č. 75/1919 Sb. ze dne 31. ledna 1919, kterým vydává se řád volení v obcích republiky Československé
- zákon č. 76/1919 Sb. ze dne 7. února 1919, kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice. (Novela k obecním zřízením.)
- zákon č. 163/1920 Sb. ze dne 18. března 1920, kterým se mění § 3 zákona ze dne 31. ledna 1919, č. 75 Sb. z. a n. (řádu volení v obcích)
- zákon č. 329/1921 Sb. ze dne 12. srpna 1921 o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním
- zákon č. 77/1927 Sb. ze dne 15. června 1927 o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy
- zákon č. 169/1930 Sb. ze dne 27. listopadu 1930, kterým se mění a doplňuje zákon ze dne 15. června 1927, č. 77 Sb. z. a n., o nové úpravě finančního hospodářství územní samosprávy
- zákon č. 122/1933 Sb. ze dne 12. července 1933 o změnách řádu volení v obcích
- zákon č. 69/1935 Sb. ze dne 9. dubna 1935 o finančních opatřeních v oboru územní samosprávy
- vládní nařízení č. 17/1939 Sb. II ze dne 3. února 1939 o obecních (obvodních) tajemnicích

Zdroje informací:

Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005. II díl. Praha 2006.
Statistický lexikon obcí v republice Československé. I. země Česká. Praha 1934.
Miroslav Repetný a kol., Kronika panství smilkovského. Smilkov 2010.

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny jednotky popisu:

Písemnosti obecního úřadu Arnoštovice byly před předáním do okresního archivu v Benešově v roce 1960 uloženy na faře v Arnoštovicích č. p. 1, kde tehdy kvůli absenci vhodnějších prostor sídlil okresní archiv Votice. Jednalo se celkem o 4 knihy a 2 kartony spisů, které byly uloženy ve druhé místnosti fary spolu s písemnostmi dalších obecních úřadů a obecních škol. Způsob původního uložení dokumentů v období činnosti arnoštovických obecních orgánů do roku 1945 ani okolnosti jejich převzetí do votického okresního archivu nejsou přesně známy. Po přestěhování v lednu 1961 byly archiválie umístěny v lešanském depozitáři okresního archivu v Benešově, odkud byly v roce 2000 přemístěny do nově vystavěné budovy archivu v ulici Pod Lihovarem v Benešově.

Přímý zdroj akvizice:

Písemnosti obecního úřadu Arnoštovice byly předány do okresního archivu v Benešově spolu s dalšími archiváliemi okresního archivu Votice na začátku šedesátých let 20. století v souvislosti s tehdejší správní reformou. Převzetí dokumentů provedla dne 28. 7. 1960 benešovská archivářka Olga Paulová (viz předávací protokol čj. Oar 132/7-60). Dosud poslední archiválií vzešlou z činnosti obce Arnoštovice je pamětní kniha, kterou Státnímu okresnímu archivu v Benešově darovala dne 19. 12. 2000 paní Bohuslava Novotná z Heřmaniček. (viz čj. 1112/2000-050, přírůstek č. 68/2000).

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Způsob uspořádání:

Fond Archiv obce Arnoštovice čítá celkem 0,18 běžných metrů. Je tvořen celkem 9 knihami (0,11 bm) a 1 kartonem spisů (0,07 bm). Časový rozsah fondu lze vymezit roky 1886 a 1945, respektive 1949.

Poprvé byl pořádan na začátku šedesátých let archivářkou Věrou Mikšovskou, která v roce 1962 provedla zároveň skartaci a sestavila prozatímní inventární seznam. Bližší informace o rozsahu a podobě skartace však nelze zjistit. Archiválie byly podle schématu pořádaní Základních pravidel pro zpracování archivního materiálu z roku 1958 rozděleny na knihy správní a evidenční, na registraturu podle jednotlivých typů agend a na účetní materiál. Vzhledem k získání pravděpodobně posledního přírůstku fondu (pamětní knihy obce) a vydání nového metodického pokynu na pořádaní archivů obcí č. 1/2017 (čj. MV-35224-1/AS-2017) bylo rozhodnuto provést nové uspořádání fondu. V roce 2018 jej ve Státním okresním archivu v Benešově uskutečnila Marcela Uhlířová, která v duchu nové metodiky archivní správy zohlednila při pořádaní dvojí působnost obcí – tj. přirozenou a přenesenou a v rámci registratury zkonkretizovala jednotlivé obecní agendy. Užití schéma (viz přílohu č. 2 metodického pokynu) bylo přízpůsobeno stavu dochování archivního souboru:

- 1 Obec a její správa
 - 1/1 Domovské právo
 - 1/1/1 Domovská příslušnost
 - 1/2 Volební záležitosti
 - 1/2/1 Obecní volby
 - 1/2/2 Volby do parlamentu
 - 1/3 Všeobecná správní činnost obce
 - 1/3/1 Jednání orgánů obce
 - 1/3/2 Stížnosti
 - 1/3/3 Pamětní knihy

- 2 Správa obecního majetku

2/1 Obecní pozemky
2/2 Rozpočtové hospodaření obce

3 Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek
3/1 Evidence pobytu, dohled nad potulnými osobami
3/2 Stavební záležitosti a elektrifikace
3/2/1 Stavební záležitosti
3/2/2 Elektrifikace

4 Působení obce ve veřejném zájmu
4/1 Chudinství a sociální péče
4/1/1 Péče o chudé
4/1/2 Péče o děti
4/2 Školství
4/2/1 Školní rady
4/3 Záležitosti kulturní
4/3/1 Obecní knihovny

5 Spolupůsobení ve státních záležitostech
5/1 Vojenské záležitosti
5/2 Živnostenské záležitosti
5/3 Zemědělství, myslivost
5/3/1 Zemědělství
5/3/2 Myslivost

6 Spisy tematicky nezařaditelné

V letech 2018 až 2020 Miroslava Breburdová ve spolupráci s Marcelou Uhlířovou inventář opatřila úvodem a přizpůsobila prostředí programu ELZA.

Archivní fond je mezerovitý. Sestává z obecní kroniky, dále z několika knih správního a evidenčního charakteru a zlomku obecní registratury, ve kterém se nedochovaly žádné registraturní pomůcky.

Vnitřní skartace nebyla provedena.

Budoucí přírůstky:

Fond lze považovat za uzavřený a přírůstky se dají očekávat jen výjimečně.

Fyzický stav jednotky popisu a technické požadavky:

Všechny archiválie jsou v relativně dobrém fyzickém stavu, pouze dvě knihy mají potrhanou vazbu. V letech 2017-2018 byl fond odplísňen v restaurátorském ateliéru SOA Praha.

Odkazy na příbuzné dokumenty, archiválie a pomůcky pro vyhledávání:

Státní okresní archiv Benešov, Místní národní výbor Arnoštovice (1939) 1945-1975, NAD 211.

Státní okresní archiv Benešov, Obecná škola Arnoštovice (1830) 1872-1953 (1966), NAD 608.

Státní okresní archiv Benešov, Místní školní rada Arnoštovice 1885-1938, NAD 793.

Státní okresní archiv Benešov, Farní úřad Arnoštovice 1711-1953, NAD 870.

Státní okresní archiv Benešov, Archiv obce Smilkov (1740) 1850-1945 (1948), NAD 154.

Státní okresní archiv Benešov, Okresní úřad Votice 1850-1868, NAD 1250.

Státní okresní archiv Benešov, Okresní národní výbor Votice 1945-1960, NAD 1327.

Státní okresní archiv Benešov, Okresní soud Votice 1850-1960, NAD 1248.

Státní okresní archiv Benešov, Okresní zastupitelstvo Votice 1865-1928, NAD 1251.

Státní okresní archiv Benešov, Berní úřad Votice Berní správa Votice, 1930-1950, NAD 1244.

Státní okresní archiv Benešov, Četnická stanice Smilkov, 1859-/1945/, NAD 2086.

Státní okresní archiv Benešov, Četnická stanice Votice, 1881-/1945/, NAD 2085.

Státní okresní archiv Benešov, Okresní úřad Benešov 1850-1945 (1958), NAD 1209.

Státní okresní archiv Benešov, Okresní národní výbor Benešov 1945-1992 (2002), NAD 1326.

atd.

Pravidla zpracování:

Základní pravidla pro zpracování archiválií, Praha 2015.

Metodický pokyn OAS MV č. 1/2017 k archivnímu zpracování fondů typu Archiv obce.

IV. Tematický popis archivního souboru

Tematický popis jednotky popisu:

Archiválie, které tvoří obsah fondu, pocházejí z činnosti obecního úřadu v Arnošticích. Většina vznikla v období po roce 1918, dějiny obce v období habsburské monarchie proto nelze pouze ze samotných písemností fondu rekonstruovat.

Značnou pramennou hodnotu má kronika obce, vedená mezi léty 1923 až 1948, která podrobně osvětluje každodenní život v Arnošticích v období meziválečné Československé republiky. Retrospektivně však dává nahlédnout i do místních událostí během první a druhé světové války.

Informace o běžném chodu obce a fungování obecních orgánů poskytuje Kniha zápisů ze schůzí obecní rady a zastupitelstva a finanční komise z let 1924-1949. Po ustavení Místního národního výboru v Arnošticích v roce 1945 do ní byly vkládány rovněž zápisy z jeho schůzí. Knihy zápisů ze schůzí osadních zastupitelstev se nedochovaly.

Další knihy postihují především záležitosti obyvatelstva, jeho pohyb a sociální strukturu a záležitosti branné povinnosti.

Ze spisů se dochovalo pouze torzo v rozsahu jednoho kartonu, které umožňuje vhled do politických, hospodářských a sociálních dějin obce ve dvacátých a třicátých letech 20. století.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Zpracovatel jednotky popisu: Uhlířová Marcela, Breburdová Miroslava Mgr. et Mgr.

Datum popisu: 2018-2020

Seznam použitých zkratk

bm	běžný metr
čj.	číslo jednací
kar	karton
k. ú.	katastrální území
ref. ozn.	referenční označení
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	Sbírka zákonů
Ú. l.	Úřední list
ukl. č.	ukládací číslo
ukn	úřední kniha
z. z. č.	zemský zákoník český

221201010/1	1	
-------------	---	--

Archiv obce Arnoštovice

čeština

počet ej: kar 1, ukn 9

1	2	
---	---	--

Obec a její správa

1/1	3	
-----	---	--

Domovské právo

1/1/1	4	
-------	---	--

Domovská příslušnost

1/1/1/1	5	ukn 1
---------	---	-------

Matrika příslušníků obce

1927-1942

1/1/1/2	6	ukn 2
---------	---	-------

Matrika bývalých příslušníků obce

1923-1941

1/1/1/3	7	ukn 3
---------	---	-------

Rejstřík domovských listů

1893-1939

fyz. stav: potrhaná vazba

1/1/1/4	8	kar 1
---------	---	-------

Domovské listy: dle osob D-R

1886-1918

1/2	9	
-----	---	--

Volební záležitosti

1/2/1	10	
-------	----	--

Obecní volby

1/2/1/1	11	kar 1
---------	----	-------

Obecní, osadní volby (1923, 1927, 1938)

1923-1938

1/2/2	12	
-------	----	--

Volby do parlamentu

1/2/2//1	13	kar 1
----------	----	-------

Volby do Národního shromáždění 1925

1/3	14	
-----	----	--

Všeobecná správní činnost obce

1/3/1	15	
-------	----	--

Jednání orgánů obce

1/3/1//1	16	ukn 4
----------	----	-------

Kniha zápisů ze schůzí obecní rady a zastupitelstva, 1924-1945 (1949)
zápisy finanční komise

1/3/1//2	17	kar 1
----------	----	-------

Oběžníky (pozvánky) pro členy obecního zastupitelstva 1923-1938

1/3/1//3	18	kar 1
----------	----	-------

Finanční komise: zřízení, zápis ze schůze 1923-1937

1/3/2	19	
-------	----	--

Stížnosti

1/3/2//1	20	kar 1
----------	----	-------

Stížnost na členy obecního zastupitelstva 1929

1/3/3	21	
-------	----	--

Pamětní knihy

1/3/3//1	22	ukn 5
----------	----	-------

Pamětní kniha 1923-1945 (1948)

2	23	
---	----	--

Správa obecního majetku

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
-------------------	---------	--------------------------

2/1	24	
-----	----	--

Obecní pozemky

2/1//1	25	kar 1
--------	----	-------

Přídělová listina od velkostatku Smilkov		1921
--	--	------

2/1//2	26	kar 1
--------	----	-------

Žádost o náhradu pozemku zabraného stavbou silnice		1928
--	--	------

2/1//3	27	kar 1
--------	----	-------

Přídělová listina pro k. ú. Arnoštovice, usnesení soudu		1930-1935
---	--	-----------

2/2	28	
-----	----	--

Rozpočtové hospodaření obce

2/2//1	29	kar 1
--------	----	-------

Obecní rozpočty (1924, 1937, 1939)		1924-1939
------------------------------------	--	-----------

2/2//2	30	kar 1
--------	----	-------

Obecní příjem: účty		1935-1937
---------------------	--	-----------

3	31	
---	----	--

Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek

3/1	32	
-----	----	--

Evidence pobytu, dohled nad potulnými osobami

3/1//1	33	ukn 6
--------	----	-------

Matrika cizích rodin a osob		1899-1933
-----------------------------	--	-----------

3/2	34	
-----	----	--

Stavební záležitosti a elektrifikace

3/2/1	35	
-------	----	--

Stavební záležitosti

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
3/2/1//1	36	kar 1
Stavební nařízení		1889
3/2/1//2	37	kar 1
Stavba silnice Votice - Jestřebice- Arnoštovice k Jedličkovu mlýnu		1925-1928
3/2/1//3	38	kar 1
Stížnost na stavbu skladiště na pozemku dráhy		1936
3/2/2	39	
Elektrifikace		
3/2/2//1	40	kar 1
Elektrifikace obce		1925-1930
4	41	
Působení obce ve veřejném zájmu		
4/1	42	
Chudinství a sociální péče		
4/1/1	43	
Péče o chudé		
4/1/1//1	44	kar 1
Sbírka Národní daň		1922
4/1/1//2	45	kar 1
Nadace ze smilkovského panství pro jednotlivce		1924
4/1/1//3	46	kar 1
Žádosti o starobní podporu		1923-1938
4/1/2	47	
Péče o děti		

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
4/1/2//1	48	kar 1
Podpora pro děti, sirotčí záležitosti		1911-1930
4/2	49	
Školství		
4/2/1	50	
Školní rady		
4/2/1//1	51	kar 1
Ustanovení Místní školní rady v Heřmaničkách		1928-1931
4/3	52	
Záležitosti kulturní		
4/3/1	53	
Obecní knihovny		
4/3/1//1	54	kar 1
Příspěvek na Pazourkovu knihovnu		1924
5	55	
Spolupůsobení ve státních záležitostech		
5/1	56	
Vojenské záležitosti		
5/1//1	57	kar 1
Seznam odvodem povinných nar. 1900		1919/1920
5/1//2	58	kar 1
Seznam odvodem povinných nar. 1909		1928-1929
5/1//3	59	ukn 7
Kniha vojenských dovolenců fyz. stav: potrhaná vazba		1895-1935

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
5/1//4	60	kar 1
Ubytování vojska		1929
5/2	61	
Živnostenské záležitosti		
5/2//1	62	kar 1
Žádosti jednotlivců o koncese (B-V)		1929-1938
5/3	63	
Zemědělství, myslivost		
5/3/1	64	
Zemědělství		
5/3/1//1	65	kar 1
Statistické výkazy		1921
5/3/2	66	
Myslivost		
5/3/2//1	67	kar 1
Volby honebních výborů Arnoštovice, Durdice, Heřmaničky		1920-1923
5/3/2//2	68	kar 1
Pronájem honiteb		1934-1936
6	69	
Spisy tematicky nezařaditelné		
6//1	70	kar 1
Dopis Československého červeného kříže s podpisem Dr. Alice Masarykové		1926

Název archivní pomůcky: Archiv obce Arnoštovice

Značka fondu: AO Arnoštovice

Časové rozmezí archivní pomůcky: 1886-1945 (1949)

Počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: kar 1, ukn 9

Počet jednotek popisu, které lze na základě archivní pomůcky zpřístupnit: 70

Rozsah archivní pomůckou zpřístupněných archiválií: 0,18 bm

Stav archivní pomůckou zpřístupněných archiválií ke dni: 21. prosince 2020

Zpracovatel archivního souboru: Marcela Uhlířová Mgr. et Mgr. Miroslava Breburdová

Archivní pomůcku sestavil: Mgr. et Mgr. Miroslava Breburdová

Počet stran archivní pomůcky: 31

Archivní pomůcku schválil: Mgr. Michal Sejk, vedoucí oddělení, pod čj. SOAA-BN/7314/2020 dne 21.12.2020